

ČO JE ELEKTROODPAD? KAM S ELEKTROODPADOM?

Dňa 19.11.2018 sme sa zúčastnili školenia v Košiciach, ktoré súviselo s elektroodpadom.

Školenie viedla pani Labašová zo Živice, ktorá nás úplne vtiahla do danej problematiky prostredníctvom rôznych hier a aktivít. Dozvedeli sme sa zaujímavé informácie, ktoré sme doposiaľ ani netušili a boli pre nás novinkou. V rámci rovesníckeho vzdelávania sme si niektoré aktivity vyskúšali s malou obmenou s našimi spolužiakmi. S niektorými informáciami by sme sa chceli podeliť i s rodičmi a našimi spoluobčanmi. Poďme ale postupne.

Čo je vlastne elektroodpad?

Elektroodpad sú zariadenia, ktoré pre svoju činnosť potrebujú elektrický prúd. Je to odpad vo forme spotrebičov a ich častí, elektronických či elektrických súčiastok. Patrí sem: počítačová a kancelárska technika, veľké a malé domáce spotrebiče, ručné elektrické náradia, elektrické hračky, lampy, elektromotory.

Čo s nefunkčným elektroodpadom?

Každý občan má nasledujúce možnosti pre odovzdanie elektroodpadu bezplatne:

1. SPÄTNÝ ZBER V PREDAJNI

- ✓ veľmi malý elektroodpad s vonkajším rozmerom maximálne 25 cm (napr. kanvica, fén, holiaci strojček...)
- ✓ elektroodpad zo svetelných zdrojov
- ✓ pri kúpe nového elektrozariadenia odovzdať elektroodpad rovnakej kategórie a funkcie ako kupovaný

2. ZBERNÝ DVOR (areál Technických služieb)

- ✓ sídlo prevádzky Hnilecká 2 Gelnica (smer Prakovce von z mesta)
- ✓ zodpovedná osoba: Slavomír Brutovský
- ✓ kontakt: 0905 801 256
- ✓ prevádzková doba

PONDELOK	7:30 - 16:00
UTOROK	7:30 - 16:00
STREDA	zatvorené
ŠTVRTOK	7:30 - 16:00
PIATOK	7:30 – 16:00
SOBOTA	každá párna 6:00 – 12:00
NEDEĽA	zatvorené

Prečo hovoríme o elektroodpade?

Často počujeme ako plasty zaplavujú naše rieky, moria, oceány. Rýchlejšie však ako plastový odpad rastie elektroodpad. Vedeli ste, že svet ročne vyprodukuje až 50 miliónov ton elektroodpadu? Z daného množstva sa recykluje len 20 %. Zvyšok končí na skládkach, kde leží ešte mnoho rokov, kým sa z neho neuvoľnia všetky jedy, prípadne putuje do spaľovne, kde sa pri vysokých teplotách uvoľňujú toxické chemikálie. Uvedomujete si nebezpečenstvá, záťaž pre životné prostredie, ktoré v sebe skrývajú mobily, PC či iné spotrebiče? Reklamy neinformujú verejnosť o osudoch ľudí napr. aj v Demokratickej republike Kongo, kde v ťažkých podmienkach bez potrebných ochranných pomôcok rozoberajú elektroniku, ktorú sme vymenili za novšiu, krajšiu, modernejšiu. Jednoduchými nástrojmi či holými rukami už malé deti ťažia v baniach bez prístupu k pitnej vode a pri vysokých teplotách vzácne kovy – tantalit, kobalt, ktoré pre svoju vodivosť a tvrdosť tvoria základnú zložku spotrebičov. Niekedy ostávajú pod zemou i niekoľko dní. Detská práca, smrť zavalením a prestrelky medzi členmi gangov sú tam každodennou realitou. Následne v čínskej továrni všetky komponenty poskladajú. Po niekoľkokilometrovej ceste sa dostane produkt k spotrebiteľovi, aby mu poslužil zopár mesiacov a následne sa ho zbavujeme. Celý cyklus sa opakuje.

Záver

Nie všetko, čo nefunguje, treba vyhodiť. Môžete si vaše pokazené zariadenie nechať opraviť u odborníka, prípadne sa zúčastniť repair café alebo inými slovami verejných opravovní. Repair café je miesto, kam môžete prísť s poškodenou vecou a nechať si ju bezplatne opraviť zručnými dobrovoľníkmi.

A ako zminimalizujeme elektroodpad?

- odmietnime spotrebič, ktorý nepotrebujeme
- nekujme spotrebiče len preto, že si to môžeme dovoliť a ukázať sa pred susedmi
- nepoužívajme jednorazové batérie
- snažme sa spotrebič opraviť, či nahradiť pokazenú súčiastku
- recyklujme

žiačky akčného tímu L & S